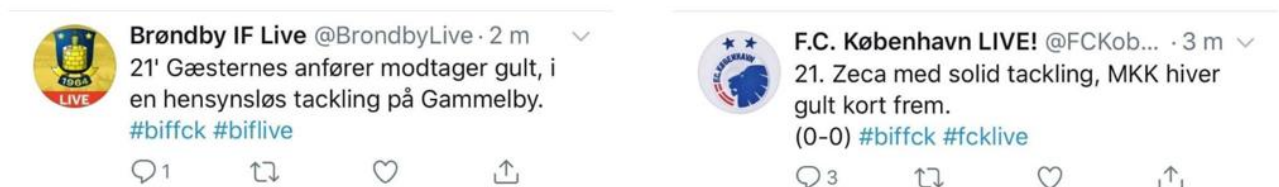

Lærerark til "Hvad er historie?"

Man kan ikke fortænde elever i at have svært ved at forstå, hvad historie er – og ikke mindst, hvad det skal bruges til. Meningen med denne opgave er, at eleverne får en forståelse for, at historie ikke er et "facitliste-fag", hvor der kun findes én sandhed, men at der ofte er flere vinkler på samme historie.

Derfor startes også med to kilder fra nutidens verden. Lokal-derbyet mellem Brøndby IF og F.C. København.

Her beskrives Zecas (F.C. Københavns anfører) tackling med forskellige tillægsord. Hensynsløs eller solid. Der er vel forskel på dette ordvalg? Dog er begge kilder enige om, at der gives et gult kort for tacklingen efter 21. minutters spil. Eksemplet viser, at der kan være stor forskel på, hvordan fodboldfans ser på samme situation. Måske kan eleverne selv bidrage med historier, hvor de har set og oplevet hændelser forskelligt...

I kilde 3 og 4 findes to forskellige syn på Christian d. 4. Eleverne har sandsynligvis allerede arbejdet med dette kanonpunkt, men her præsenteres to ikke helt ens syn på kongen. Man kunne starte med at skrive tillægsordene på tavlen. Er disse positivt eller negativt ladet? Er der noget, de to kilder er enige om? I så fald må sandsynligheden for, at dette er rigtigt, vel være stor, når to så vidt forskellige kilder siger det samme. Herefter kunne man tale om, hvorvidt synet på personer kan ændre sig gennem tid? Har de mon selv erfaringer med dette, eller kender de til andre historiske personer, som deler vandene?

Eleverne skal selv gætte, hvor kilde 5 stammer fra. Uddraget er fra en dansk geografibog, der udkom i 1905. Det var altså sådanne "sandheder", skoleelever lærte engang. I en anden udbredt geografibog, "De hvides Verden", fra 1914 kunne man bl.a. læse følgende: *"Indianerne er tavse folk, der ikke pludrer løs som negerne. De er hævngherrige og desuden listige og grusomme... Negerne er som børn. Snart er de meget overgivne og snart helt ulykkelige. De er godmodige, men kan også være grusomme... Kineserne er gerrige, løgnagtige og utaknemlige, og de fleste er meget urenlige. De er oftest feje og mangler æresfølelse"*. Uddragene er medtaget for at vise, at historien er dynamisk. Man kan næppe forestille sig en nutidig bog med sådanne "sandheder". Måske kan man tale med eleverne om, om der er noget af det, de læser i dag, som om 100 år vil lyde helt tosset.

Den sidste kildeopgave er historien om Lenin, Stalin og Trotskij. Historien bag fotografiet er, at det er taget i 1920. Her holdt Lenin en tale, mens Trotskij stod ved siden af. Efter Lenins død i 1924 udbrød en voldsom magtkamp mellem Stalin og Trotskij. Denne magtkamp vandt Stalin, og i 1927 blev Trotskij ekskluderet af det kommunistiske parti. Herefter gik en større udrensning af Trotskijs plads i historien i gang – som det tydeligt kan ses på det andet billede. Trotskij blev i øvrigt dræbt i Mexico i 1940 af en kommunistisk sikkerhedsagent. Dette eksempel med billedmanipulation kan sikkert virke primitiv i elevernes øjne, men måske er eleverne selv manipulerings eksperter. En undersøgelse fra Børns Vilkår¹ viser, at 38 procent af pigerne i 9. klasse og 34 procent af pigerne i 6. klasse altid, ofte eller i nogen grad redigerer billeder, inden de deler dem på TikTok, Instagram eller Snapchat. For drenge er det henholdsvis 28 og 14 procent. Tal med eleverne om, om dette kan sammenlignes med Stalins forsøg på at ændre historien – for hvilken historie er det, at eleverne helst vil fortælle om sig selv?

¹ Omtalt på www.zetland.dk 1. juni 2021.

Billedeoversigt

Billederne til "Hvad er historie?" kommer fra:

Sydsiden på Brøndby Station
Lenin taler til folket

[Tøndemageren Commons Wikimedia](#)
[Commons Wikimedia](#)

Øvrige fotos og grafik er bragt med tilladelse fra canva.com